

Seat No. : _____

MP-143

March-2019

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology
(EA : Social Change and Development)
(New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) જવાબવહીમાં પ્રશ્નપત્રમાં છાપ્યા મુજબનો પ્રશ્નનો ક્રમ સ્પષ્ટપણે દર્શાવવો.

1. (A) સામાજિક પરિવર્તનની વ્યાખ્યા આપી, સામાજિક પરિવર્તનના લક્ષણો જણાવો.

14

અથવા

સમાજ અને સામાજિક વ્યવસ્થાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

4

(1) આધુનિક સમયમાં થઈ રહેલા પરિવર્તનના લક્ષણો જણાવનાર _____ સમાજશાસ્ત્રી હતા.

(a) વિલ્બર્ટ મૂર (b) મેકાર્થવર (c) ટાલકોટ પારસન્સ

(2) સમાજને સમજવા માટેના ઉત્ક્રાંતિવાદી મોડેલ _____ ની દેન છે.

(a) સમાજશાસ્ત્ર (b) જીવશાસ્ત્ર (c) અર્થશાસ્ત્ર

(3) સંસ્કૃતિના મુખ્ય _____ પ્રકારો છે.

(a) 2 (b) 4 (c) 6

(4) ભારતીય સમાજશાસ્ત્રમાં “સંસ્કૃતિકરણ” વિચાર વિકસાવનાર _____ સમાજશાસ્ત્રી હતા.

(a) શ્રી નિવાસ (b) કાર્લ માર્ક્સ (c) આઈ.પી. દેસાઈ

2. (A) સામાજિક પરિવર્તનનો “નિર્ણાયકવાદી સિદ્ધાંત” સમજાવો.

14

અથવા

સામાજિક પરિવર્તન વિશે “રચનાતંત્રીય કાર્યવાદી” સિદ્ધાંત વર્ણવો.

- (B) નીચેના વિધાનો ખરાંકે ખોટા જણાવો : 4
- (1) ગિલિન અને ગિલિન જેવા વિદ્વાનો સામાજિક પરિવર્તન અને સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનને સમાન ગણે છે.
 - (2) સામાજિક પરિવર્તન અને વિકાસના મૂલ્યાંકનમાં સંરચના અને સંસ્કૃતિનો ફાળો બિન-અસરકારક હોય છે.
 - (3) સાતત્ય અને પરિવર્તન એ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
 - (4) ભારત દેશની ગણના અલ્પવિકસિત પ્રકારના દેશમાં થાય છે.
3. (A) સામાજિક વિકાસનો અર્થ જણાવી, વિકાસનો આર્થિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 14
- અથવા**
- વિકાસનો સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : 3
- (1) માથાદીઠ આવકમાં વૃદ્ધિએ _____ વિકાસ છે.
 - (a) આર્થિક
 - (b) સામાજિક
 - (c) સાંસ્કૃતિક
 - (2) માનવજાતિ આર્થિક અવસ્થામાંથી પસાર થઈ આદિભૌતિક અવસ્થામાં પ્રવેશે છે. આમ કહેનાર _____ સમાજશાસ્ત્રી હતા.
 - (a) જોનસન્
 - (b) ઓગષ્ટ કોંત
 - (c) એમિલ દુર્ખાઈમ
 - (3) એલ.ટી. હોબહાઉસના પુસ્તકનું નામ _____ છે.
 - (a) સામાજિક પરિવર્તન
 - (b) સામાજિક વિકાસ
 - (c) સામાજિક પ્રગતિ
4. (A) સામાજિક પરિવર્તનના સંદર્ભમાં ભારતીય સમાજનું વિશ્લેષણ કરો. 14
- અથવા**
- સામાજિક વિકાસના સંદર્ભમાં ગાંધીવાદી (ગાંધીયન) મોડેલને સમજાવો.
- (B) નીચેના વિધાનો સાચા કે ખોટા જણાવો : 3
- (1) પરિવર્તનની ગતિનો ખ્યાલ સાપેક્ષ છે.
 - (2) 2011ની વસ્તીગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ 940 છે.
 - (3) ભારતમાં મૂડીવાદી સમાજવ્યવસ્થા છે.

Seat No. : _____

MP-143

March-2019

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology
(EA : Social Change and Development)
(New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) **All** questions are compulsory.
(2) Write in the answer book clearly the same question number as printed in the question paper.

1. (A) Give the definition of social change. Explain the characteristic's of social change. **14**

OR

Explain the concept of society and social system.

(B) Select correct option and fill in the blank : **4**

(1) _____ sociologist has given characteristics of change occurrence in modern time.

(a) Vilburt Moore (b) McIver (c) Talkot Parsons

(2) Evolutionary model is gift of _____ for understanding of society.

(a) Sociology (b) Biology (c) Economics

(3) Culture divided in main _____ types.

(a) 2 (b) 4 (c) 6

(4) _____ was sociologist which developed sanskritization thoughts in Indian Sociology.

(a) Shree Nivas (b) Karl Marks (c) I.P. Desai

2. (A) Explain the determinative theories of social change. **14**

OR

Narrate the structural functionalism theory about social change.

(B) State the following statement are **true** or **false** : **4**

(1) Gillin and Gillin states that social change and cultural change are same.

(2) Structural and cultural contribution is non-effective in assessment of social change & development.

(3) Continuity and change is a continuous process.

(4) India fall in category of economically undeveloped countries.

3. (A) What is the meaning of social development ? Explain the economic concept of development. 14

OR

Discuss the social and cultural concept of development.

- (B) Select correct option and fill in the blanks : 3

- (1) Per capita income means rise in _____ development.
(a) economic (b) social (c) cultural
- (2) Human being passing away theological stage and enter in metaphysical stage. – The sociologist was _____.
(a) Johnson (b) August Comte (c) Emile Durkheim
- (3) L.T. HobeHouse's book name is _____.
(a) Social change
(b) Social development
(c) Social progress

4. (A) Analysed the Indian society with reference to social change. 14

OR

Explain the Gandhian model with reference to social development.

- (B) State the following statement are **true** or **false** : 3

- (1) Speed of change is a relative concept.
(2) Woman ratio in Indian according to 2011 census is 940.
(3) Indian society is capitalist society.
-

MP-143

March-2019

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology
(EB : Massmedia & Society)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1. (A) પ્રત્યાયનનો અર્થ આપી, ઔપચારિક પ્રત્યાયનની લાક્ષણિકતા અને અનૌપચારિક પ્રત્યાયનની લાક્ષણિકતા સમજાવો. 14

અથવા

પ્રત્યાયનનું કાર્ય સમજાવો.

- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

(1) પ્રત્યાયનનું મોડલ _____ છે. (ઓસગુડ અને શ્રેમનું, આડંબરનું, સંસ્કૃતિનું)

(2) પ્રત્યાયનનું દ્વિસ્તરીય મોડલ _____ એ આપ્યું છે. (મેક્સ વેબર, કાઝ-લાઝાસકેલ્ડ, દુર્ખાઈમ)

(3) પ્રત્યાયનનું વિકાર્ય _____ છે. (બિન-જરૂરી ખરીદીને પ્રોત્સાહન, સામાજિક જાગૃતિ, સામાજિક કાર્ય)

(4) સંસ્કૃતિનો પ્રકાર _____ છે. (ભૌતિક સંસ્કૃતિ, રાષ્ટ્રીય, આદિવાસી)

2. (A) સમૂહ-માધ્યમોની વ્યાખ્યા આપી, સમૂહ-માધ્યમોના પ્રકારો જણાવો. 14

અથવા

વીજાણું માધ્યમોનો અર્થ આપી, વીજાણું માધ્યમોના લક્ષણો સમજાવો.

- (B) જોડકાં જોડો : 4

(A)

(B)

(1) પ્રિન્ટ (મુદ્રિત) મીડિયા

(a) વ્યવસાયી પ્રત્યાયક

(2) સમૂહ-માધ્યમનું લક્ષણ

(b) ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ

(3) ઈન્ટરનેટનો ઉદ્ભવ

(c) વર્તમાનપત્ર, સામાયિકો

(4) પ્રાયોગિક ટી.વી. કેન્દ્રનું ઉદ્ઘાટન

(d) અમેરિકા

3. (A) પુસ્તકો અને મેગેઝીનોની અસરો સમજાવો. 14

અથવા

ઈન્ટરનેટ, ફેસબુક અને વોટ્સએપની અસરો સમજાવો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : 3

(1) અમેરિકાની _____ યુનિવર્સિટીમાં પહેલું પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ નંખાયું.

(હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી, ન્યૂયોર્ક, લાંડન)

(2) ફેસબુકની શોધ _____ એ કરી.

(માર્ક ઝુકરબર્ગ, જી.એસ. ધૂર્યે, કોંત)

(3) ટેલિવિઝનનાં સર્વવ્યાપી પ્રભાવની પીટર ગોલ્ડિંગએ _____ સાથે તુલના કરેલ છે.

(એટમ બોમ્બ, ઈન્ટરનેટ, માધ્યમો)

4. (A) આધુનિકતા અને સમૂહ-માધ્યમો વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

“માધ્યમ કેફ”ની સમજૂતી આપો.

(B) જોડકાં જોડો : 3

(A)

(B)

(1) માર્શલ મેક લુહાન

(a) આંખ માટેનું ચ્યુઈંગ-ગમ

(2) ક્રાંતિનું પરિણામ

(b) આધુનિકતા

(3) ટેલિવિઝન

(c) માધ્યમ એ જ મેસેજ

Seat No. : _____

MP-143

March-2019

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology (EB : Massmedia & Society)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions are compulsory.

1. (A) Give definition of communication, explain the characteristics of formal communication and informal communication. 14

OR

Explain the function of communication.

- (B) Fill in the blanks : 4

(1) Communication model is _____. (Osgud and Shrem, Dash, Culture)

(2) Communication model (of Two level) is given by _____.

(Max Weber, Kaz-Lazarsfeld, Durkheim)

(3) The reaction of communication is _____.

(Promotion of non-essential purchases, Social awareness, Social work)

(4) Type of culture is _____. (Physical culture, National, Tribal)

2. (A) Give definition of Mass-media, explain Mass-media types : 14

OR

Give definition of Electronic Media, explain the features of electronic media.

- (B) Join the pair : 4

(A)

(B)

(1) Print Media

(a) Practitioner Communicater

(2) Features of mass media

(b) Dr. Rajendra Prasad

(3) Origin of Internet

(c) Newspaper Magazines

(4) The Inauguration of experimental
TV centre

(d) America

3. (A) Explain the Impacts of Books and Magazines. 14

OR

Explain the Impacts of Internet, Facebook and WhatsApp.

- (B) Fill in the blanks : 3

- (1) The first printing press was registered at the university of _____ of the United States. (Harvard University, New York, London)
- (2) Facebook established by _____. (Mark Zuckerberg, G.S. Ghurye, Kont)
- (3) Peter Golding compared to the Ubiquitous influence of television, with _____. (Atom-bomb, Internet, Media)

4. (A) Discuss about Modernity and Mass-Media. 14

OR

Give an explanation of “Media Cafe.”.

- (B) Join the pair : 3

(A)

(B)

(1) Marshall McLuhan	(a) Chewing gum for the eyes
(2) The result of Revolution	(b) Modernity
(3) Television	(c) Medium is the message
- _____